

Izba Energetyki Przemysłowej
i Odbiorców Energii

POLITYKA PRZESTRZEGANIA PRAWA KONKURENCJI

W

Izbie Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii

WSTĘP

Niniejszy dokument zawiera najistotniejsze zagadnienia dotyczące przestrzegania przepisów prawa konkurencji w Izbie Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii z siedzibą w Warszawie, a jej nadrzędnym celem jest zapewnienie przejrzystości działań Izby oraz jej członków w zakresie zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym w szczególności z przepisami prawa konkurencji. Z uwagi na istotne znaczenie zasad uczciwej konkurencji w ramach organizacji, Izba przykładą dużą wagę do systematycznego podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości wszystkich jej członków na temat zasad konkurencji oraz narzędzi, które umożliwią skuteczną identyfikację i zapobieganie ryzykom związanym z prawem antymonopolowym.

Izba w swojej działalności kieruje się postanowieniami Polityki, przy czym ma ona charakter wewnętrzny i informacyjny. Nie może być więc traktowana jako jakakolwiek forma porady prawnej. Izba, jej członkowie oraz podmioty współpracujące z Izbą, każdorazowo w przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących postępowania i kontaktów z konkurencją, powinni skonsultować się osobą upoważnioną (działem prawnym) i poprosić o wskazówki.

Niniejsza Polityka, nie opisuje wszystkich możliwych zdarzeń i okoliczności, na które Izba i jej członkowie oraz podmioty współpracujące mogą natrafić w swojej działalności statutowej.

DEFINICJE

Ilekcroć w treści niniejszej Polityki będą używane następujące definicje, nadaje się im poniższe znaczenie:

- ① **IEPiOE**” lub „**Izba**” - Izbie Energetyki Przemysłowej i Odbiorców Energii z siedzibą w Warszawie (00-515 Warszawa), przy ul. Żurawiej 24/6, wpisanej do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000108975, REGON: 012676277, NIP: 5261910175;
- ② **Polityka** – niniejsza Polityka Izby dotycząca przestrzegania przepisów prawa konkurencji.
- ③ **Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji** - Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1233.);
- ④ **Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów** – Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 275 z późn. zm.);
- ⑤ **Członkowie Izby** – każdy pomiot gospodarczy prowadzący działalność związaną z wytwarzaniem, przemysłem, obrotem i odbiorem energii elektrycznej, energii cieplnej i gazu ziemnego, z wyjątkiem osób fizycznych prowadzących taką działalność jako uboczne zajęcie zarobkowe;
- ⑥ **pracownicy** – pracownicy Izby lub Członków Izby zatrudnieni na podstawie umowy o pracę oraz współpracownicy podmiotów współpracujących z Izbą lub z Członkami Izby na podstawie umów cywilnoprawnych

INFORMACJE PODSTAWOWE - WPROWADZENIE DO PRAWA KONKURENCJI

Konkurencja stanowi mechanizmem funkcjonowania gospodarki, który poprzez rywalizację i wzrost efektywności uczestników rynku prowadzi do optymalnej alokacji zasobów, a w konsekwencji do:

- (i) obniżania kosztów produkcji działalności,
- (ii) zwiększenia dostępności towarów i usług,
- (iii) innowacyjności, oraz
- (iv) wzrostu dobrobytu społeczeństwa. Jej ochrona jest więc ważnym narzędziem ochrony wolności gospodarczej.

Podstawowym celem prawa konkurencji jest ochrona interesów przedsiębiorców i konsumentów, w tym ochrona konkurencji przed negatywnymi działaniami uczestników rynku, które to działania mogą zakłócać rozwój wolnej konkurencji i ograniczać możliwość swobodnego działania na wolnym rynku. Przepisy prawa konkurencji zakazują praktyk biznesowych, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji.

Do najważniejszych aktów prawnych regulujących zasady ochrony konkurencji należą:

na poziomie unijnym:

- Traktat o funkcjonowaniu unii europejskiej (wersja skonsolidowana), część trzecia polityki i działania wewnętrzne unii, tytuł vii. wspólne reguły w dziedzinie konkurencji, podatków i zbliżenia ustawodawstw.

na poziomie krajowym:

- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
- Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów.

CZYNY NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI

Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta. Czynami nieuczciwej konkurencji są w szczególności:

- a) wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, towarów lub usług,
- b) naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa,
- c) nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, nieuzasadnione wydłużanie terminów zapłaty za dostarczane towary lub wykonane usługi.
- d) pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie,
- e) utrudnianie dostępu do rynku,
- f) przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną,
- g) nieuczciwa lub zakazana reklama, organizowanie systemu sprzedaży lawinowej,

POROZUMIENIA OGRANICZAJĄCE KONKURENCJĘ I UZGODNIONE PRAKTYKI

Wchodząc w antykonkurencyjne porozumienia i uzgodnione praktyki, konkurenci próbują uniknąć rygorów i niepewności działania w warunkach konkurencyjnych, w wyniku czego konsumenci mogą płacić wyższe ceny, a innowacyjność zostaje ograniczona. Takie postępowanie szkodzi konkurencji i w ten sposób narusza prawo konkurencji. Celem Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest więc właśnie ochrona przed tego typu porozumieniami i praktykami poprzez przyjęte zasady i tryb ich przeciwdziałania.

Tego typu porozumienia i praktyki mogą dotyczyć wszelkich skoordynowanych działań co najmniej dwóch podmiotów lub ich związków, których celem jest doprowadzenie do wyeliminowania, ograniczenia lub naruszenia w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Takie porozumienia pomiędzy przedsiębiorcami, zwłaszcza pomiędzy tymi, którzy działają na tym samym szczeblu obrotu, mają z reguły szkodliwy wpływ na funkcjonowanie gospodarki. Ich zawieranie prowadzi do poważnych zakłóceń konkurencji, a tym samym skutkuje wzrostem cen, ograniczeniem innowacyjności czy też spowolnieniem rozwoju technicznego oraz ekonomicznego. Mogą one polegać w szczególności na:

- 1) ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów;
- 2) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
- 3) podziale rynków zbytu lub zakupu;
- 4) stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- 5) uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- 6) ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- 7) uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

**POROZUMIENIA TEGO RODZAJU UWAŻANE SĄ ZA NIEZGODNE Z PRAWEM
(CZĘSTO TEŻ W CAŁOŚCI LUB W ODPOWIEDNIEJ CZĘŚCI ZA NIEWAŻNE), BEZ
ROZPATRYWANIA ICH ZASADNOŚCI LUB RZECZYWISTEGO WPLYWU NA**

CZYM JEST?

USTALANIE CEN

Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest ustalanie cen sprzedaży i odsprzedaży towarów. Porozumienia cenowe zaliczają się do najcięższych naruszeń przepisów prawa konkurencji (tzw. hardcore restrictions), a tym samym prawie zawsze są one sprzeczne z prawem. Zalicza się je powszechnie do zakazanych z uwagi na cel (przedmiot; object box). Szczególna szkodliwość porozumień cenowych wiąże się z tym, że w sposób bezpośredni pozbawiają one konsumentów możliwości zakupu towaru lub usługi po cenie niższej niż nielegalnie ustalona.

PODZIAŁ RYNKU

Podział taki może mieć np. charakter terytorialny (geograficzny), kiedy strony porozumienia umawiają się co do tego, że każda z nich działać będzie wyłącznie na pewnym obszarze, nie podejmując konkurencji na innych obszarach, lub podmiotowy, kiedy strony porozumienia dzielą między siebie kontrahentów, ewentualnie asortymentowy, kiedy to strony dokonują podziału towarów lub usług (każda z nich rezerwuje sobie określony asortyment). Dzielone przy tym mogą być zarówno rynki sprzedaży, jak i rynki zakupu.

ZMOWA PRZETARGOWA

Praktykę taką stanowi "uzgadnianie przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny". Jest ona traktowana przez ustawodawcę jako szczególnie szkodliwa dla konkurencji. Warto również podkreślić, że tak rozumiana zмова przetargowa - o ile ma miejsce w przetargu publicznym - jest w warunkach polskich jedyną praktyką ograniczającą konkurencję, której popełnienie może rodzić odpowiedzialność karną (stanowiąc przestępstwo, o którym mowa w art. 305 § 1 k.k.)

CZYM SĄ UZGODNIONE PRAKTYKI?

Uzgodniona praktyka polega na wymianie przez konkurentów informacji na komercyjnie wrażliwe tematy (np. przyszłe ceny, strategia handlowa, informacje na temat zamiaru lub braku zamiaru udziału w przetargach), o ile taka wymiana ma na celu lub pociąga za sobą ograniczenie konkurencji.

Uzgodnienia takie mogą być dokonywane w jakiegokolwiek formie – mogą to być pisemne umowy, uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców, a także nieformalne uzgodnienia (ustne, e-mailowe, lub dokonywane na prywatnych spotkaniach).

CZY ISTNIEJĄ WYŁĄCZENIA SPOD ZAKAZU ZAWIERANIA POROZUMIEŃ?

Zakazu zawierania porozumień antykonkurencyjnych nie stosuje się do porozumień, które:

- 1 przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;
- 2 zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumień korzyści;
- 3 nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- 4 nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.

Wszystkie przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Przepisy prawa konkurencji mają zapewnić odpowiednią ochronę interesów zarówno przedsiębiorców, jak i konsumentów w szeroko rozumianym interesie publicznym. Wymiar ekonomiczny, jak również wymiar społeczny ochrony konkurencji, przejawia się w zapewnieniu wolności konkurowania oraz realizacji planów biznesowych na wolnym i konkurencyjnym rynku w ramach rywalizacji samodzielnych przedsiębiorstw.

Potencjalne naruszenie przepisów prawa konkurencji może wiązać się także z sankcjami natury prawnej. Za świadome lub nieumyślne zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję, Prezes UOKiK może nałożyć na przedsiębiorcę karę pieniężną.

Sankcje finansowe za te naruszenia mogą wynieść do 10% przychodu osiągniętego przez przedsiębiorcę w roku poprzedzającym wydanie decyzji.

NADUŻYCIE POZYCJI DOMINUJĄCEJ

Pozycja dominująca – rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów.

Domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40%.

Pozycja dominująca nie jest zakazana *per se*. Zakazane jest jedynie nadużycie pozycji dominującej, które może być przejawiane poprzez:

- narzucanie nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
- ograniczenie produkcji, zbytu lub postępu technicznego;
- sprzedaż wiążaną.

KONTAKTY I SPOTKANIA Z KONKURENCJĄ

JAKICH TEMATÓW NIE PORUSZAĆ Z KONKURENCJĄ

Tematem rozmów z konkurencją nie powinny być ceny i inne warunki sprzedaży, podział rynków (według terytorium, przedmiotu obrotu itp.), podział klientów, koszty, zyski lub ich marże, inne warunki polityki handlowej, granice odpowiedzialności i gwarancji, ponieważ może to wpływać ograniczająco na konkurencję.

Należy natychmiast zaprzestać kontaktu, jeśli w rozmowie konkurencja porusza temat aktualnych lub przyszłych cen albo jakichkolwiek ich składników, czy jakiegokolwiek elementu strategii cenowej lub polityki handlowej.

Należy z dystansem podchodzić do każdej rozmowy, która zbacza w kierunku wspomnianych powyżej tematów. Dosłownie – rekomendowane jest wówczas oddalenie się lub odłożenie słuchawki, jeśli jest to konieczne do wycofania się z udziału (nawet biernego) w dyskusji.

Pozostaniecie w gronie uczestników takiej rozmowy, może skutkować późniejszym utrudnionym obaleniem domniemania w aktywnego udziału w rozmowie.

PRAKTYCZNE ASPEKTY

Nie omawiać ani uzgadniać (na piśmie lub w innej formie) w szczególności:

- cen ani metod wyceny, zmian cen, marż, kosztów, warunków sprzedaży, zakupu lub dostawy, sektorów sprzedaży, oferty produktów lub usług,
- zaproszeń do przetargów,
- możliwości produkcyjnych, sprzedaży ani danych na temat innych podmiotów konkurencyjnych,
- istotnych dla przedsiębiorstwa informacji z podmiotami konkurencyjnymi ani z ich przedstawicielami

Nie należy:

- pozwolić innym uczestnikom wnioskować z milczenia, że zgadzamy się na propozycję koordynacji działań rynkowych.
- udzielać, omawiać ani wymieniać istotnych dla przedsiębiorstwa informacji bezpośrednio z podmiotami konkurencyjnymi ani z ich przedstawicielami.
- wykradać ani wykorzystywać tajemnic handlowych innych podmiotów gospodarczych.

Zakaz uczestnictwa:

- w działaniach stanowiących nieuczciwą konkurencję
- w spotkaniach, których celem, przedmiotem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji.

ZASADY PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW ANTYMONOPOŁOWYCH I OCHRONY KONKURENCJI OBOWIĄZUJĄCE IZBĘ I JEJ CZŁONKÓW

Celem Izby jest tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi polskich przedsiębiorstw związanego z wytwarzaniem, przesyłem, obrotem i odbiorem energii elektrycznej, energii cieplnej oraz poprawa pozycji konkurencyjnej jej Członków poprzez obniżanie kosztów związanych z pozyskiwaniem i wykorzystywaniem energii. Realizacja tych celów prowadzona jest na podstawie i w granicach prawa oraz zasad etyki, z uwzględnieniem zasad gospodarki rynkowej oraz wolnej konkurencji. Zasady przedstawione w Polityce obowiązują wszystkich Członków Izby. Ponadto Izba zachęca również swoich partnerów biznesowych, instytucji, organizacji, i współpracowników do stosowania się do obowiązujących w Polityce zasad. W celu zachowania pełniej zgodności działań Izby oraz jej Członków z przepisami szeroko rozumianego prawa konkurencji

IZBA ORAZ JEJ CZŁONKOWIE SĄ ZOBOWIĄZANI:

- Znać i stosować się do obowiązujących przepisów prawa konkurencji;
- Konsultować z osobą wyznaczoną przez Izbę lub z działem prawnym zachowania lub działania, w przypadku wystąpienia wątpliwości czy dane zachowanie stanowi naruszenie prawa konkurencji;
- Powstrzymywać się od uczestniczenia w działaniach, które mogą być postrzegane jako ograniczające konkurencję;
- Nie stosować praktyk niezgodnych z prawem, które mogą skutkować ograniczeniem lub wyeliminowaniem dozwolonej działalności konkurencyjnej;
- Przestrzegać tajemnicy przedsiębiorstwa Izby, jej Członków i podmiotów trzecich, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa;
- Zachować czujność i unikać sytuacji umożliwiających przekazanie poufnych informacji dotyczących Izby oraz jej członków, firmom konkurencyjnym;
- W sposób uczciwy i sprawiedliwy traktować wszystkich kontrahentów, partnerów i inne osoby z którymi mają kontakt na rynku;
- Uzyskiwać informacje na temat współpracy z partnerami z prawnie dostępnych źródeł;
- Współpracować z przedstawicielami organów publicznych prowadzących postępowania wyjaśniające, w tym poprzez nie niszczenie żadnych dokumentów, danych ani innych materiałów

CO TO OZNACZA DLA IZBY I JEJ CZŁONKÓW?

1

Unikanie udziału w formalnych lub nieformalnych uzgodnieniach, rozmowach, porozumieniach, których przedmiotem będzie jeden z ww. aspektów lub innych działań ograniczających lub mogących ograniczać swobodę konkurencji;

Obowiązkowa konsultacja wszelkich wątpliwości co do zgodności planowanych działań z prawem konkurencji;

2

3

Przed każdym spotkaniem rekomendowana jest weryfikacja zakresu spraw, które mają być omawiane na spotkaniu i w razie potrzeby, konsultacja legalności spraw, które mają być przedmiotem spotkania;

Zwracanie uwagi na przekazywane lub uzyskiwane informacje, w trakcie prowadzenia rozmów z konkurencją;

4

5

Osoby działające w imieniu Izby lub jej Członków np. członkowie zarządu, dyrektorzy, kadra kierownicza i personel muszą być świadomi i przestrzegać prawa konkurencji oraz wytycznych Polityki;

Niezwłoczne zgłasza i informowanie o przypadkowym, nieintencjonalnym wejściu w posiadanie informacji wrażliwych, dotyczących konkurencji.

6

ZGŁASZANIE INFORMACJI O NIEPRAWIDŁOWOŚCIACH

Z uwagi na fakt, że niektóre kwestie związane z prawem konkurencji mogą być trudne do ustalenia, Izba, w celu zidentyfikowania ewentualnego ryzyka naruszenia przepisów prawa, rekomenduje w przypadku wątpliwości niezwłocznie zwrócić się do działu prawnego w swojej firmie, bądź wyznaczoną przez Izbę osobę ds. zgodności z prawem konkurencji..

W przypadku naruszeń lub podejrzeń naruszeń Polityki lub prawa konkurencji każdy zobowiązany jest do zgłoszenia danej sytuacji przez dowolny z dostępnych kanałów informacyjnych Izby:

skrzynkę mailową umożliwiającą zgłaszanie nieprawidłowości:

iep@iep.org.pl

kontakt z osobą wyznaczoną przez Izbę:

Natalia Goralewska

W przypadku, gdy Członek Izby uzyska informacje o naruszeniu lub podejrzeniu naruszeń Polityki lub prawa konkurencji w związku ze współpracą w ramach Izby, w tym w ramach uczestniczenia w innych działaniach organizowanych przez Izbę, jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić Zarząd Izby lub osoby wskazane do kontakt.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

- Zasady przedstawione w Polityce obowiązują Izbę oraz wszystkich jej Członków, w tym ich dyrektorów, kadre kierowniczą i cały personel, a także inwestorów i inne podmioty współpracujące z Izbą.
- Każdy z podmiotów jest zobowiązany do zapoznania się z treścią Polityki.
- Polityka została zatwierdzona przez Zarząd Izby.
- Polityka wchodzi w życie z dniem 21 lutego 2023 r.
- Izba zastrzega sobie możliwość zmiany treści Polityki w dowolnym momencie, np. z przyczyn technicznych, m.in. w celu dostosowania jej postanowień do bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa albo z innych przyczyn wprowadzających konieczność zmiany Polityki.
- O zmianach Polityki Izba będzie informować Członków Izby na wskazany przez członków adres e-mail oraz poprzez zamieszczenie informacji o zmianach na stronie internetowej Izby.
- Polityka zostanie udostępniona na stronie internetowej Izby oraz będzie dostępna w siedzibie Izby.